

UNIVERZITET U BEOGRADU
INSTITUT ZA FILOZOFIJU I DRUŠTVENU TEORIJU

✉ 11000 Beograd □ Narodnog fronta 45 □ P.fah 605 ☎ (+381) (011) 3613-856 □ 3613-859 □ 3618-187 □
3614-782 □ 642-955 □ Fax 646-242 <http://www.instifdt.bg.ac.yu> E-mail: institut@instifdt.bg.ac.yu

PROJEKT:

INTEGRACIJA I TRADICIJA

I. Obrazloženje

A. Ključni problem procesa *transformacije* društava u većini zemalja jugoistočne Evrope predstavlja mogućnost političke, pravne, ekonomske i kulturne *integracije* ovih zemalja u evropsku zajednicu. Da bi sâm proces integracije bio uspešan, neophodno je naći odgovor na nekoliko pitanja:

- Koji elementi posebnih tradicija predstavljaju potencijal za uspešnu integraciju u evropsku zajednicu?
- Kako se može izvesti uspešna integracija uz istovremeno očuvanje posebnih tradicija?

B. Da bi se odgovorilo na ova pitanja, neophodno je ispitati strukturu tradicija u pojedinim zemljama i uporediti je sa integracijom različitih tradicija u evropskoj zajednici. U tu svrhu bilo bi potrebno ograničiti se na jedan primer koji bi bio reprezentativan za zemlje jugoistočne Evrope. Multietnički i multikulturni karakter društva u Srbiji/Jugoslaviji predstavlja važnu pretpostavku za reprezentativno istraživanje o mogućnosti integracije različitih tradicija i očuvanja njihove posebnosti. U prilog ovoj tezi moglo bi se navesti nekoliko razloga:

- U društvu u Srbiji/Jugoslaviji koegzistira više tradicija. Ispitivanje mogućnosti i modaliteta uspešne unutrašnje integracije različitih tradicija uz istovremeno očuvanje njihove posebnosti predstavljalo bi značajan korak za projektovanje širih integracija u regionu.
- Različite tradicije u Srbiji/Jugoslaviji nisu izolovane, nego su povezane sa tradicijama susednih zemalja zbog etničke i kulturne izmešanosti u regionu. Zbog transdržavnog prostiranja, različite tradicije mogle bi da budu važna pretpostavka za regionalnu integraciju.
- Pod uticajem mnogostrukih istorijskih, kulturnih i političkih činilaca zemlje jugoistočne Evrope, uključujući i Srbiju/Jugoslaviju, prihvatila su kao svoje mnoge elemente srednjoevropskih i zapadnoevropskih tradicija uz očuvanje sopstvene specifičnosti. Ta činjenica može biti polazište za projektovanje evropske integracije uporedo sa očuvanjem svojih tradicija.

C. Kao što se mora pretpostaviti da uspešna integracija podrazumeva uvažavanje i očuvanje posebnih tradicija, isto tako mora se pretpostaviti da u posebnim tradicijama postoje stvarni potencijali za uspešnu unutrašnju, regionalnu i evropsku integraciju.

Prema tome, ovaj projekt polazi od pretpostavke da *tradicije* nisu uzajamno isključive i da određeni modaliteti *integracije* predstavljaju pretpostavku njihovog održavanja.

II. Struktura projekta

U stanju društvene krize, kao što je slučaj sa Srbijom/Jugoslavijom, oblikovanje javnog mnjenja, a time i samorazumevanje pripadnika posebnih tradicija, zavisi u značajnoj meri od političkih činilaca, a političko delovanje često se oslanja na postojeći teorijski diskurs o važnim društvim pitanjima. Polazeći od toga, projekt *Integracija i tradicija* ima sledeću strukturu:

1. *Teorijske pretpostavke odnosa integracije i tradicije*
2. *Političke implikacije odnosa unutrašnje, regionalne i evropske integracije tradicijâ u Srbiji/Jugoslaviji.*

III. Rezultati projekta

- a. Naučni skup *Integracija i tradicija*
- b. Zbornik radova sa naučnog skupa koji bi bio distribuiran predstavnicima lokalnih zajednica
- c. Okrugli stolovi sa političkim predstavnicima lokalnih zajednica o problemu integracije i tradicije
- d. Medijska prezentacija (internet, novine, televizija i radio) naučnog skupa, zbornika radova sa skupa, studije o rezultatima empirijskog istraživanja, okruglih stolova

IV. Cilj projekta

Cilj ovog projekta je višestruk:

- da interdisciplinarno rasvetli mogućnost koegzistencije različitih tradicija i mogućnost njihove integracije;
- da artikuliše mogućnost očuvanja specifičnosti različitih tradicija u integrativnim procesima;
- da komparativno razmotri iskustva transformacije društava u regionu;
- da prezentacijom izlaganja sa skupa i okruglih stolova utiče na formiranje javnog mnjenja u pravcu prevazilaženja isključivosti između različitih tradicija;
- da posredno utiče na formiranje praktičnih opredeljenja u pravcu integracije društva u Srbiji/Jugoslaviji;
- da posredno utiče na formiranje praktičnih stavova u pravcu integracije društva u Srbiji/Jugoslaviji u integrativne procese u regionu i Evropi;

V. Realizator projekta

Za postizanje postavljenog cilja organizator skupa, *Institut za filozofiju i društvenu teoriju* poseduje sve neophodne pretpostavke.

Institut ima višegodišnje iskustvo u realizaciji sličnih projekata o čemu svedči i dosadašnja saradnja sa mnogim fondacijama kao što su Fond za otvoreno društvo, Freedom House, Fondacija Fridrih Ebert, Univerzitet u Piteburgu i dr.

Pored toga što su saradnici Instituta istaknuti naučni istraživači, neki od njih su lideri demokratskih stranaka u Srbiji, akteri demokratskih promena i ključne ličnosti političkog života (predsednik SRJ – dr Vojislav Koštunica, viši naučni saradnik; predsednik Veća građana Skupštine SRJ – prof. dr Dragoljub Mićunović, redovni profesor; premijer Vlade Srbije – dr Zoran Đinđić, viši naučni saradnik). Brojni saradnici Instituta su, takođe, osnivači različitih udruženja ili istaknute javne ličnosti koje su davale i daju svoj doprinos razvoju demokratije i autonomije građanskog društva (Svetozar Stojanović, redovni profesor; Zagorka Golubović, redovni profesor; dr Vesna Pešić, viši naučni saradnik - osnivač Centra za antiratnu akciju i osnivač Građanskog saveza Srbije; Nebojša Popov, naučni savetnik; Božidar Jakšić, naučni savetnik, i drugi).

VI. Dinamika realizacije projekta

1. Pripreme za skup: mart – novembar 2002.
2. Naučni skup: novembar 2002.
3. Objavljivanje zbornika radova i studije: maj 2003.
4. Distribucija zbornika lokalnim zajednicama: maj – jun 2003.
5. Okrugli stolovi sa predstavnicima lokalnih zajednica: septembar – decembar 2003.

Rukovodilac Projekta

Direktor Instituta za filozofiju i društvenu teoriju

Dr Mile Savić